

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ**

Кафедра «Фінанси, банківська справа  
та страхування»

## **Методичні вказівки**

**по виконанню міждисциплінарної курсової роботи  
«Фінанси суб'єктів господарювання реального сектору економіки»  
для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»  
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

Мелітополь, 2018 р.

Методичні вказівки по виконанню міждисциплінарної курсової роботи «Фінанси суб'єктів господарювання реального сектору економіки» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 2018. – 58 с.

Розробники: к.е.н., доц. Яцух О.О.

к.е.н., доц. Захарова Н.Ю.

к.е.н., доц. Демченко І.В.

Рецензент: фінансовий директор ПП «Аскон» Цап В.Д.

Розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри «Фінанси, банківська справа та страхування»

Протокол № 1 від 28 серпня 2018 року

Завідувач кафедри «Фінанси, банківська справа та страхування»

доцент \_\_\_\_\_ О.О. Яцух

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Протокол №    від \_\_\_\_\_ 2018 року

Голова, доцент \_\_\_\_\_ А.А. Костякова

© Яцух О.О. 2018 рік  
© Захарова Н.Ю. 2018 рік  
© Демченко І.В. 2018 рік

# **Зміст**

- 1. Вступ.**
- 2. Загальні положення по виконанню курсової роботи.**
- 3. Правила оформлення курсової роботи**
- 4. Рекомендовані теми курсових робіт.**
- 5. Структура курсової роботи.**
- 6. Вимоги до змісту курсової роботи**
- 7. Орієнтований план окремих курсових робіт.**
- 8. Список використаної та рекомендованої літератури.**

## ВСТУП

Фінанси як система економічних, розподільчих і грошових відносин служать найважливішим економічним стимулом підвищення ефективності виробництва, займають провідну роль в соціально-економічному розвитку суспільства, в рішенні соціальних проблем. В умовах створення ринкового середовища, фінанси сільського господарства повинні забезпечити фінансово-грошовими ресурсами виробничу та соціальну діяльність підприємства, і при допомозі контрольної функції слідкувати за ефективним їх використанням.

Для студентів економічних спеціальностей аграрних навчальних закладів курс “Фінанси підприємств” є одним з профільюючих, що вимагає поряд із вивченням теорії фінансів практичного закріплення теоретичних знань по предмету, а також уміння працювати з інформаційними джерелами в системі функціонування фінансів.

Навчальними планами для спеціальності<sup>072</sup> «Фінанси, банківська справа та страхування» передбачено написання курсової роботи з фінансів підприємств, котра є завершальним етапом вивчення даного предмету.

## **ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПО ВИКОНАННЮ КУРСОВИХ РОБІТ**

Курсова робота по фінансам підприємств виконується студентами третього та четвертого курсів після вивчення відповідних літературних джерел теми і проходження виробничої практики.

Вибір теми курсової роботи передбачає вивчення студентами актуальних проблем для сільськогосподарського виробництва. Тема курсової роботи вибирається студентом самостійно з урахуванням можливості використання результатів дослідження при підготовці дипломного проекту.

Курсова робота виконується на фактичному матеріалі сільськогосподарського підприємства. В ній подається детальне висвітлення питань, які відносяться до теми, наводяться необхідні документи і розрахунки.

Загальними вимогами до виконання курсової роботи є: чіткість побудови, логіка, послідовність і конкретність викладання матеріалу, переконлива аргументація, доказовість висновків і обґрунтованість рекомендацій.

Обсяг курсової роботи з наведеними в ній ілюстративними практичними матеріалами та списком використаної літератури має бути біля 40 – 45 сторінок рукописного тексту.

# ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

## Загальні вимоги

Курсову роботу виконують рукописним або машинописним способом на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) через 1,5 міжрядкових інтервали. Шрифт Times New Roman 14.

Текст курсової роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 25 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Текст основної частини курсової роботи поділяють на розділи, підрозділи.

Заголовки структурних частин курсової роботи “ЗМІСТ”, “ВСТУП”, “РОЗДІЛ”, “ВИСНОВКИ”, “ДОДАТКИ”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ”, друкують великими літерами симетрично до набору. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати 3–4 інтервалам.

Кожну структурну частину курсової роботи треба починати з нової сторінки.

## Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків (малюнків), таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок курсової роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини дисертації, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: “2.3.” (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу.

Ілюстрації (схеми, графіки, ) і таблиці необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрації позначають словом “Рис.” і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад:

Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Таблиці нумерують послідовно в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис “Таблиця” із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: “Таблиця 1.2” (друга таблиця першого розділу).

### Приклад побудови таблиці

Таблиця (номер)

<b>Назва таблиці</b>					
Головка					Заголовки граф
					Підзаголовки граф
Рядки					
	Боковик (заголовки рядків)	Графи (колонки)			

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово “Таблиця” і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими

частинами пишуть слова “Продовж табл.” і вказують номер таблиці, наприклад: “Продовж. табл.1.2”.

Формули в курсовій роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Примітки до тексту і таблиць, в яких наводять довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші кілька, то після слова “Примітки” ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. ...
2. ...

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова “Примітка” ставлять крапку.

Посилання в тексті курсової роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, “... у праці [1]...”.

### **Додатки**

Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини (книги), розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті дисертації.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово “Додаток \_\_\_\_\_” і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б. Один додаток позначається як додаток А.



## **Оформлення списку використаних джерел**

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування), в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку. Він повинен складати не менше 15-ти видань.

## Рекомендовані теми курсових робіт

1. Особливості організації фінансів АПК в умовах формування ринкових відносин.
2. Організація фінансів на сільськогосподарських підприємствах.
3. Організація фінансової роботи на сільськогосподарських підприємствах.
4. Організація грошових засобів і безготівкових розрахунків в сільськогосподарських підприємствах.
5. Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств та джерела їх утворення.
6. Формування і розподіл прибутку сільськогосподарських підприємств.
7. Організація взаєморозрахунків сільськогосподарських підприємств з постачальниками і підрядниками.
8. Фінансовий механізм сільськогосподарських підприємств та його удосконалення.
9. Оцінка фінансового стану сільськогосподарських підприємств.
10. Оборотні засоби агропромислових підприємств та джерела їх утворення.
11. Організація фінансування капітальних вкладень сільськогосподарських підприємств.
12. Джерела фінансування капітальних вкладень в умовах ринку.
13. Фінансування і кредитування витрат на закладення та вирощування багаторічних насаджень.
14. Фінансування та кредитування витрат по формуванню основного стада.
15. Фінансове планування в сільськогосподарських підприємствах на сучасному стані.
16. Організація короткострокового кредитування сільськогосподарських підприємств.
17. Організація контролю за дотриманням розрахунково-платіжної дисципліни.
18. Організація грошових розрахунків підприємств.
19. Аналіз кредитоспроможності сільськогосподарських підприємств.

20. Роль фінансів та кредиту в умовах формування ринкового середовища.
21. Фінансові відносини в сільськогосподарських підприємствах в умовах реформування сільського господарства.
22. Надходження зберігання та витрати грошових коштів на підприємствах АПК.
23. Нормування власних оборотних засобів та їх роль в фінансовому забезпеченні виробництва.
24. Кредитні відносини сільськогосподарських підприємств з банківськими установами в умовах ринку.
25. Джерела формування основних засобів виробництва та ефективність їх використання.
26. Нормування власних оборотних засобів в сільськогосподарських підприємствах.
27. Лізинг як специфічна форма фінансування капітальних вкладень.
28. Формування та розподіл доходів сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах та шляхи вдосконалення.
29. Фінансовий стан підприємства та міри по зміцненню платоспроможності підприємства.
30. Лізинг як метод кредитування і шляхи його удосконалення.
31. Стан та шляхи удосконалення розрахунків з постачальниками і покупцями.
32. Грошові доходи підприємства та основні шляхи підвищення рентабельності сільськогосподарських підприємств.
33. Формування прибутку підприємства та механізм корегування податку на прибуток.
34. Система оподаткування агропромислових підприємств.
35. Система платежів (зборів) підприємств на загальнообов'язкове державне пенсійне і соціальне страхування.
36. Особливості організації фінансів селянських (фермерських) господарств.
37. Особливості організації фінансів у акціонерних товариствах.

38. Особливості організації фінансів суб'єктів малого підприємництва.

39. Фінансове забезпечення відтворення агропромислового комплексу.

Перелік тем може бути розширено з огляду на наукову роботу студентів.

# СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Робота повинна включати такі розділи:

**Вступ.**

- 1. Теоретико-методологічні основи питання.**
- 2. Фінансово-економічна характеристика підприємства.**
  - 2.1. Загальна характеристика підприємства.**
  - 2.2. Ресурсний потенціал підприємств.**
  - 2.3. Оцінка фінансових результатів господарювання.**
  - 2.4. Сучасний фінансовий стан підприємства.**
  - 2.5. Система оподаткування підприємств**
- 3. Основна /спеціальна/ частина (відповідно теми)**

**Висновки.**

**Список використаної літератури.**

**Додатки.**

## ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ РОБОТИ

### ВСТУП

Розкриває сутність і стан наукової проблеми (задачі) та її значущість, підстави і вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

Далі подають загальну характеристику курсової роботи в рекомендованій нижче послідовності.

*Актуальність теми.* Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (наукової задачі) обґрунтовують актуальність і

доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва, особливо на користь України.

Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання.

**Мета і завдання дослідження.** Формулюють мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Не слід формулювати мету як “Дослідження...”, “Вивчення...”, тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

**Об’єкт дослідження** – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення.

**Предмет дослідження** міститься в межах об’єкта.

Об’єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об’єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему курсової роботи, яка визначається на титульному аркуші як її назва.

**Методи дослідження.** Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи тим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

**В кінці наводиться структура курсової роботи:** „Курсова робота складається зі вступу, трьох розділів, списку використаної літератури (...найменувань), (...) додатків, містить .....таблиць та .....рисуноків, викладена на .....сторінках машинописного (рукописного) тексту.

**В розділі 1 “Теоретико-методологічні основи питання”** розглядаються теоретичні основи проблеми, характеризуються концептуальні підходи окремих авторів до даної проблеми з точки зору теорії. Студент групує різні погляди

економістів з різних питань і коротко описує їх, підкреслюючи найбільш аргументовані пропозиції економістів.

**В розділі 2 “Фінансово-економічна характеристика підприємства”** дається природно-економічна характеристика господарства. Студент повинен в табличній формі навести дані за 2 –3 роки по основних показниках господарської діяльності: створення, його розмір, спеціалізація, організація фінансової роботи, наявність та ефективність використання ресурсів, фінансовий стан, фінансові результати господарювання, структура платежів до бюджету, яка подається в наступному вигляді:

**2.1. Загальна характеристика підприємства** - містить інформацію про час створення підприємства, місце знаходження, предмет діяльності, розмір статутного фонду, механізм розподілу прибутку, органи управління (інформація міститься в Установчому договорі та Статуті підприємства).

**2.2. Аналіз ресурсного потенціалу підприємства** – повинен містити аналіз наступної інформації:

Таблиця 2.1

## Динаміка складу та структури земельного фонду

Угіддя	201_ рік		201_ рік		201_ рік	
	Площа, га	Структура, %	Площа, га	Структура, %	Площа, га	Структура, %
Всього сільськогосподарських угідь						
Із них рілля						
Сінокоси						
Пасовища						
Інші землі						

Таблиця 2.2

## Показники забезпеченості підприємства основними фондами і ефективності їх використання за 2011-2013рр.

Показники	201_ р.	201_ р.	201_ р.	Відхилення 201_р. від 201_ р	
				(+;-)	(%)
Вартість валової продукції, тис.грн					
Середньорічна вартість основних виробничих фондів, тис.грн					
Коефіцієнт зношення					
Коефіцієнт придатності					
Фондовіддача, грн.					
Фондомісткість, грн					

Про стан основних виробничих фондів можна судити з двох показників: **коефіцієнта зношення** ( $K_z$  – відношення суми зношення до первісної вартості основних засобів) і **коефіцієнта придатності** ( $K_p$  – частка від ділення первісної вартості засобів за мінусом усієї суми зношення на їх первісну вартість). Цей показник можна визначити і так:  $K_p = 1 - K_z$ . Чим вищий коефіцієнт придатності і менший коефіцієнт зношення, тим кращі умови має підприємство для більш раціонального використання основних засобів.

**Фондовіддача** – відношення вартості виробленої продукції до первісної середньорічної вартості основних виробничих фондів сільськогосподарського призначення.

**Фондомісткість** – це зворотній показник фондовіддачі. Він указує, скільки було використано основних виробничих фондів для виробництва однієї гривні продукції.



Таблиця 2.3

## Показники ефективності використання оборотних засобів

Показники	2014 рік	2015 рік	2016 рік	Відхилення 2016 року від 2014 року	
				(+;-)	(%)
Виручка від реалізації, тис.грн					
Середньорічна вартість оборотних засобів, тис.грн					
Наявність оборотних коштів					
Потреба в оборотних коштах					
Надлишок (брак оборотних коштів)					
Коефіцієнт оборотності					
Коефіцієнт завантаження					
Тривалість одного обороту, днів					
Рентабельність оборотних коштів,%					

Відповідно до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2(П(С)БО) „Баланс” **власні оборотні кошти підприємства дорівнюють**  $1р.П + p.440П - 1р.А$ . Порівняння наявності власних оборотних коштів з поточною потребою в них дає змогу визначити брак або надлишок власних оборотних коштів. **Поточна потреба в оборотних коштах дорівнює:**  $Пр. А - 1р. П$ . Неможливість покрити поточну потребу в оборотних коштах власними засобами означає нестачу або й цілковитий брак власних оборотних коштів.

**Коефіцієнт оборотності** розраховується діленням обсягу реалізованої продукції на середньорічну вартість оборотних коштів. Характеризує кількість оборотів за період, що аналізується.

**Коефіцієнт завантаження** показник обернений коефіцієнту оборотності. Показує скільки оборотних коштів авансовано в 1 грн реалізованої продукції.

**Тривалість одного обороту** розраховується:  $365 / \text{коефіцієнт оборотності}$ . Показує скільки обертів здійснюють оборотні засоби за рік.

**Рентабельність оборотних коштів** – прибуток від реалізації продукції/ середньорічну вартість оборотних коштів та помножити на 100%.

**Показники забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами  
за 2014-2016 рр.**

Показники	2014 рік		2015 рік		2016 рік		Відхилення 2016 р. від 2014 р.	
	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%
Власні								
Залучені								
Позикові								
Всього								

**Фінансові ресурси підприємств** – це сукупність власного, позикового та залученого грошового капіталу, який використовується для формування активів підприємства та здійснення виробничо-фінансової діяльності з метою отримання відповідного доходу, прибутку.

**Власний капітал** – це власні джерела фінансування підприємства, які утворюються двома шляхами: внесення власниками підприємства грошей та інших активів, накопичення суми прибутку, що залишається на підприємстві.

До складу **власного капіталу** включають:

- статутний капітал – це зафіксована в установчих документах загальна вартість активів, які є внеском власників (учасників) до капіталу підприємства;
- пайовий капітал – це сукупність коштів фізичних і юридичних осіб, добровільно розміщених у товаристві для здійснення його господарсько-фінансової діяльності;
- додатково вкладений капітал в акціонерних товариствах – це сума, на яку вартість реалізації випущених акцій перевищує їхню номінальну вартість (емісійний дохід);
- інший додатковий капітал – це оцінка необоротних активів, вартість активів, безкоштовно отриманих підприємством від інших юридичних або фізичних осіб, та інші види додаткового капіталу;
- резервний капітал – резерви на непередбачені витрати, сформовані відповідно до законодавства або установчих документів за рахунок прибутку підприємства;

- нерозподілений прибуток (непокритий збиток) – прибуток, який реінвестований у господарську діяльність підприємства. Непокритий збиток вираховується при визначенні і підсумку власного капіталу;

- неоплачений капітал - заборгованість власників (учасників) за внесками до статутного капіталу. Його сума вираховується при визначенні підсумку власного капіталу.

Крім того, до власного капіталу, за рахунок якого формуються активи підприємства, відносять також і прирівняні джерела їх формування - забезпечення наступних витрат і платежів.

Забезпечення – це зобов'язання з невизначеними сумами або часом погашення. Забезпечення можуть створюватися на підприємствах для відшкодування наступних (майбутніх) витрат на: оплату відпусток працівникам, додаткове пенсійне забезпечення, виконання гарантійних зобов'язань, відшкодування цільових витрат тощо. У балансі всі забезпечення групуються за такими статтями: забезпечення виплат персоналу, інші забезпечення, цільове фінансування.

До **позикових фінансових ресурсів** включають: довгострокові і короткострокові кредити банків, довгострокові фінансові забезпечення та інші довгострокові зобов'язання (крім кредитів банків), на які нараховуються відсотки, відстрочені податкові зобов'язання по сплаті податку на прибуток.

До складу **залучених фінансових ресурсів** відносять всі види кредиторської заборгованості з поточних зобов'язань підприємства юридичним і фізичним особам: поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями; векселі видані; кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги; поточні зобов'язання за розрахунками з одержаних авансів; з бюджетом по сплаті податків, з позабюджетними фондами, з органами страхування, з оплати праці, з учасниками по виплаті дивідендів; інші поточні зобов'язання.

Усі види фінансових ресурсів відображені у **відповідних розділах пасиву балансу підприємства.**

## 2.3 Аналіз фінансових результатів підприємства

Таблиця 2.5

### Формування прибутку від операційної діяльності за 2016 рік

Види продукції	Реалізація продукції (робіт, послуг)					
	У фізичній вазі, ц	Собівартість 1 ц	Ціна реалізації, 1 ц	Собівартість реалізованої продукції, тис.грн	Доход (виручка від реалізації продукції, тис. грн)	Прибуток (збиток) від операційної діяльності
Продукція рослинництва						
Пшениця озима						
Гречка						
Кукурудза на зерно						
Ячмінь						
Соняшник						
.....						
Продукція тваринництва						
Свині						
молоко						
.....						
Промислова продукція						
.....						
Реалізація іншої продукції, робіт, послуг						
Усього по підприємству						

Таблиця 2.6

### Аналіз фінансових результатів підприємства за 2014 -2016 рр., тис. грн..

Показники	Роки			Відхилення 2016 від			
	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2014 р.		2015 р.	
				Абсол.	%	Абсол.	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)							

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)							
<b>Валовий:</b>							
прибуток							
збиток							
Інші операційні доходи							
Адміністративні витрати							
Витрати на збут							
Інші операційні витрати							
<b>Фінансовий результат від операційної діяльності:</b>							
прибуток							
збиток							
Дохід від участі в капіталі							
Інші фінансові доходи							
Інші доходи							
Фінансові витрати							
Втрати від участі в капіталі							
Інші витрати							
<b>Фінансовий результат до оподаткування:</b>							
прибуток							
збиток							
Витрати (дохід) з податку на прибуток							
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування							
<b>Чистий фінансовий результат:</b>							
прибуток							
збиток							
Рівень рентабельності, %							

## 2.4. Аналіз фінансового стану підприємства

Таблиця 2.7

### Аналіз ліквідності балансу

Показники	2014 рік	2015 рік	2016 рік	Відхилення 2016 року від 2014 року	
				(+;-)	(%)
Групування активів балансу					
A1					

A2					
A3					
A4					
Групування пасивів балансу					
П1					
П2					
П3					
П4					

Залежно від ступеня ліквідності, тобто швидкості їх перетворення на грошові кошти, активи підприємства підрозділяються на такі групи:

A1- найліквідніші активи (усі грошові кошти підприємства та короткострокові фінансові вкладення);

A2 – активи, що легко реалізуються (дебіторська заборгованість, крім сумнівної та безнадійної та інші легко реалізовані активи);

A3 – активи, що активно реалізуються та входять до II розділу балансу, за винятком довгострокових фінансових вкладень, МШП, готової продукції, а також витрат майбутніх періодів;

A4 – активи, що важко реалізуються (основні активи, нематеріальні активи, незавершені капітальні вкладення, устаткування).

Пасиви балансу групуються в порядку настання терміну оплати в такі групи:

П1 – найтерміновіші пасиви (кредиторська заборгованість та інші найтерміновіші пасиви);

П2 – короткострокові пасиви (короткострокові кредити банку та позичкові кошти);

П3 – довгострокові пасиви (довгострокові кредити та позикові кошти);

П4 – постійні пасиви (власні кошти).

Для збереження балансу активів та пасивів підсумок даної групи зменшується на суму витрат майбутніх періодів.

Для визначення ліквідності балансу слід порівняти підсумки згрупованих активів та пасивів. Баланс вважається ліквідним якщо:

$A1 \geq P1$ ;  $A2 \geq P2$ ;  $A3 \geq P3$ ;  $A4 \leq P4$

Таблиця 2.8

### Показники фінансового стану підприємства

Показники	Формула розрахунку	Формула розрахунку П(С)БО з 02.2013	Значення показника			Відхилення 2016 р. від 2014 р.	
			2014	2015	2016	+/-	%
1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\Phi.1 (p.230 + p. 240 + p. 220) / \Phi.1 p. 620$	$\Phi.1 (p.1160 + p. 1165) / \Phi.1 p. 1695$	0,58				

2. Коефіцієнт загальної ліквідності	Ф.1 р.260/ Ф.1 р. 620	Ф.1 р.1195/ Ф.1 р. 1695	17,15				
3. Коефіцієнт фінансової стійкості (платоспроможності, автономії)	Ф.1 р.380/ Ф.1 р.640	Ф.1 р.1495/ Ф.1 р.1900					
4. Коефіцієнт структури капіталу (фінансування)	Ф.1 (р.480+р.620)/ Ф.1 р.380	Ф.1 (р.1595+р.1695)/ Ф.1 р.1495					

Таблиця 2.9

### Аналіз фінансового стану підприємства

Показники	Формула розрахунку	Орієнтовне позитивне значення показника	Значення показника			Відхилення 2016 від 2014	
			2014	2015	2016	+/-	%
<b>Аналіз майнового стану підприємства</b>							
Коефіцієнт зносу основних засобів	ф. 1 ряд. 032/ф. ряд. 031	ф. 1 ряд. 1012/ф. ряд. 1011					
Коефіцієнт оновлення основних засобів	ф. 5 ряд. 260 (гр.5)/ф. 1 ряд. 0,31 (гр.4)	ф. 5 ряд. 260 (гр.5)/ф. 1 ряд. 1011 (гр.4)					
Коефіцієнт вибуття основних засобів	ф. 5 ряд. 260 (гр.8)/ф. 1 ряд. 031 (гр.3)	ф. 5 ряд. 260 (гр.8)/ф. 1 ряд. 1011 (гр.3)					
<b>Аналіз ліквідності підприємства</b>							
Коефіцієнт швидкої ліквідності	ф. 1 (ряд. 260 – ряд. 100 – ряд. 110 – ряд. 120 – ряд. 130 – ряд. 140)/ф. 1 ряд. 620	ф. 1 (ряд. 1195 – ряд. 1100 – ряд. 1110)/ф. 1 ряд. 1695					
Чистий оборотний капітал (тис. грн.)	ф. 1 (ряд. 260 – ряд. 620)	ф. 1 (ряд. 1195 – ряд. 1695)					
<b>Аналіз платоспроможності (фінансової стійкості) підприємства</b>							
Коефіцієнт платоспроможності (автономії)	ф. 1 ряд. 380/ф. 1 ряд. 640	Ф.1 р.1495/ Ф.1 р.1900					

Коефіцієнт фінансування	ф. 1 (ряд. 430 + ряд. 480 + ряд. 620 + ряд. 630)/ф. 1 ряд 380	ф. 1 (ряд. 1595 + ряд. 1695 + ряд. 1700)/ф. 1 ряд 1495					
<b>Аналіз ділової активності підприємства</b>							
Коефіцієнт оборотності активів	ф. 2 ряд. 035/ф. 1 (ряд. 280 (гр.. 3) + ряд. 280 (гр.. 4))/2	ф. 2 ряд. 2000/ф. 1 (ряд. 1300 (гр.. 3) + ряд. 1300 (гр.. 4))/2					
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	ф. 2 ряд. 035/ф. 1 ((ряд. 520 : ряд. 600)гр.. 3 + (ряд. 520 : ряд. 600) гр.. 4))/2	ф. 2 ряд. 2000/ф. 1 ((ряд. 1615 : ряд. 1630)гр.. 3 + (ряд. 1615 : ряд. 1630) гр.. 4))/2					
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	ф. 2 ряд. 035/ф. 1 ((ряд. 150 : ряд. 210) гр.. 3 + (ряд. 150 : ряд. 210) гр.. 4))/2	ф. 2 ряд. 2000/ф. 1 ((ряд. 1125 : ряд. 1155) гр.. 3 + (ряд. 1125 : ряд. 1155) гр.. 4))/2					
Строк погашення дебіторської заборгованості (днів)	Тривалість періоду / Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Тривалість періоду / Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості					
Строк погашення кредиторської заборгованості (днів)	Тривалість періоду / Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Тривалість періоду / Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості					
Коефіцієнт оборотності матеріальних	Ф. 2 ряд. 040/ф. 1 ((ряд. 100 : ряд. 140) гр.. 3 +	Ф. 2 ряд. 2050/ф. 1 ((ряд. 1100					



запасів	(ряд. 100 : ряд. 140) гр.. 4)/2	: ряд. 1110) гр.. 3 + (ряд. 1100 : ряд. 1110) гр.. 4)/2					
Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	Ф. 2 ряд. 035/ф. 1 (ряд. 031 (гр.. 3) + ряд. 031 (гр.. 4))/2	Ф. 2 ряд. 2000/ф. 1 (ряд. 1011 (гр.. 3) + ряд. 1011 (гр.. 4))/2					
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Ф. 2 ряд. 035/ ф. 1 (ряд. 380 (гр.. 3) + ряд. 380 (гр.. 4))/2	Ф. 2 ряд. 2000/ ф. 1 (ряд. 1495 (гр.. 3) + ряд. 1495 (гр.. 4))/2					
<b>Аналіз рентабельності підприємства</b>							
Коефіцієнт рентабельності активів	Ф. 2 ряд. 220 або ряд. 225/ ф. 1 (ряд. 280 (гр.3) + ряд. 280 (гр.4))/2	Ф. 2 ряд. 2350 або ряд. 2355/ ф. 1 (ряд. 1300 (гр.3) + ряд. 1300 (гр.4))/2					
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	Ф. 2 ряд. 220 або ряд. 225/ф. 1 (ряд. 380 (гр.3) + ряд. 380 (гр. 4))/2	Ф. 2 ряд. 2350 або ряд. 2355/ф. 1 (ряд. 1495 (гр.3) + ряд. 1495 (гр. 4))/2					
Коефіцієнт рентабельності діяльності	Ф. 2 ряд. 220 або ряд. 225/ ф. 2 ряд. 0,35	Ф. 2 ряд. 2350 або ряд. 2355/ ф. 2 ряд. 2000					
Коефіцієнт рентабельності продукції	Ф. 2 ряд. 100 (або ряд. 105) + ряд. 090 – ряд. 060/ф. 2 (ряд. 040 + ряд. 070 + ряд. 080)	Ф. 2 ряд. 2190 (або ряд. 2195) + ряд. 2180 – ряд. 2120/ф. 2 (ряд. 2050 + ряд. 2130 + ряд. 2150)					

## 2.5 Система оподаткування підприємств

Таблиця 2.10

**Аналіз динаміки показників основних платежів до бюджету, тис. грн. (якщо підприємство знаходиться на загальній системі оподаткування)**

Вид платежу	2014 рік	2015 рік	2016 рік	Відхилення 2016 р. від 2013 р.	
				(+,-)	%
ПДВ					
Податок на прибуток підприємств					
ЕП (4 група)					
Земельний податок					
Збір за першу реєстрацію транспортного засобу					
Єдиний соціальний внесок					
ПДФО					

В основному розділі /спеціальній частині/ відповідно до плану розкривається зміст теми курсової роботи на матеріалах конкретного господарства, показується значення і стан аналізованих питань.

Після цього подається їх критична об'єктивна оцінка, розробляються пропозиції направлені на поліпшення фінансової діяльності господарства з обов'язковим їх економічним обґрунтуванням. Як підсумок пропускаються короткі висновки та пропозиції які ґрунтуються на матеріалі, викладеному у спеціальній частині.

### **Висновки**

Висновки в курсовій роботі повинні бути структуровані та містити найважливіші теоретичні та практичні результати, одержані в курсовій роботі.

# **ОРІЄНТОВНИЙ ПЛАН ОКРЕМИХ ТЕМ КУРСОВИХ РОБІТ**

## **Тема: «Організація грошових засобів та безготівкових розрахунків на підприємстві»**

Вступ.

1. Теоретичні основи організації грошових розрахунків на підприємстві
  - 1.1. Сутність та нормативно-правові основи організації грошових розрахунків
  - 1.2. Теоретичні основи організації форм безготівкових розрахунків
  - 1.3. Теоретичні основи організації готівкових розрахунків

3. Організація грошових засобів та безготівкових розрахунків
  - 3.1. Організація безготівкових розрахунків на підприємстві
  - 3.2. Організація касових операцій на підприємстві
  - 3.3. Електронне обслуговування готівкових та безготівкових розрахунків
  - 3.4. Розрахункова касова дисципліна та основні напрямки її покращення

Висновки та пропозиції

Список використаних джерел

Додатки

## **Тема: «Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств та джерела їх утворення»**

Вступ

1. Суть фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств
  - 1.1. Сутність і класифікація фінансових ресурсів на підприємстві
  - 1.2. Джерела формування фінансових ресурсів на підприємстві

3. Розміщення та використання власних та залучених джерел фінансових ресурсів

- 3.1. Наявні та позикові ресурси і джерела їх утворення на сільськогосподарському підприємстві

- 3.2. Шляхи оптимізації використання фінансових ресурсів на підприємстві на плановий рік

- 3.3. Способи оптимізації джерел фінансових ресурсів

Висновки та пропозиції

Список використаної літератури

Додатки

## **Тема: «Формування витрат на оплату праці в аграрному підприємстві»**

Вступ

1. Теоретичні основи організації оплати праці на підприємстві
  - 1.1. Економічна сутність, функції, види та форми оплати праці
  - 1.2. Нормативно правове регулювання оплати праці
  - 1.3. Теоретичні аспекти розрахунку середньої заробітної плати

3. Формування витрат на оплату праці в аграрному підприємстві
  - 3.1. Організація нарахування та сплати заробітної плати
  - 3.2. Нарахування та сплата додаткових виплат
  - 3.3. Нарахування та сплата податкових і соціальних зобов'язань

Висновки та пропозиції

Список використаної літератури

Додатки

### **Тема «Надходження, зберігання та витрати грошових коштів на підприємстві АПК»**

Вступ

1. Теоретичні засади надходження, зберігання та витрати грошових коштів на сільськогосподарських підприємствах
  - 1.1. Сутність та класифікація грошових коштів підприємства
  - 1.2. Організація зберігання та витрати грошових коштів

3. Вдосконалення розрахунків підприємства
  - 3.1. Організація готівкових розрахунків
  - 3.2. Організація безготівкових розрахунків
  - 3.3. Вдосконалення розрахунково-платіжної дисципліни

Висновки та пропозиції

Список використаної літератури

Додатки

### **Тема «Формування та розподіл прибутку сільськогосподарських підприємств»**

Вступ

1. Економічна сутність фінансових результатів
  - 1.1. Сутність та види доходів і витрат діяльності сільськогосподарських підприємств
  - 1.2. Фактори, що впливають на фінансові результати діяльності підприємства
  - 1.3. Формування фінансових результатів діяльності підприємства
3. Оптимізація фінансових результатів діяльності підприємства

- 3.1. Формування фінансових результатів від операційної діяльності підприємства
  - 3.2. Формування фінансових результатів від фінансово-інвестиційної діяльності підприємства
  - 3.3. Розподіл прибутку підприємства та розробка стратегії його збільшення
- Висновки та пропозиції  
Список використаної літератури  
Додатки

### **Тема: «Система оподаткування агропромислових підприємств»**

#### Вступ

- 1. Теоретичні основи оподаткування агропромислових підприємств
  - 1.1. Сутність, функції та принципи оподаткування в Україні
  - 1.2. Види податків та їх класифікація
  - 1.3. Сутність податкового контролю та відповідальності

#### 3. Система оподаткування агропромислових підприємств

- 3.1. Спрощена система оподаткування агропромислових підприємств
  - 3.2. Механізм нарахування та сплати ПДВ
  - 3.3. Механізм нарахування і сплати ПДФО та ЄСВ
  - 3.4. Основні напрямки вдосконалення податкових відносин в аграрному секторі економіки
- Висновки та пропозиції  
Список використаних джерел  
Додатки

### **Тема: «Кредитні відносини сільськогосподарських підприємств з банківськими установами в умовах ринку»**

#### Вступ

- 1. Теоретичні основи кредитних відносин сільськогосподарських підприємств
  - 1.1. Сутність та види кредиту
  - 1.2. Кредитні відносини з банківськими установами в умовах ринку
  - 1.3. Сучасний стан банківського кредитування аграрного ринку

#### 3. Кредитні відносини сільськогосподарських підприємств з банківськими установами в умовах ринку

- 3.1. Механізм кредитування аграрних підприємств
  - 3.2. Аналіз кредитоспроможності підприємства
  - 3.3. Шляхи поліпшення кредитування сільськогосподарських підприємств
- Висновки та пропозиції

Список використаних джерел

Додатки

**Тема: «Фінансовий стан підприємства та міри по зміцненню платоспроможності підприємства»**

Вступ

1. Теоретичні основи оцінки фінансового стану підприємства

1.1. Фінансовий стан підприємства як економічна категорія та об'єкт управління

1.2. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства

3. Шляхи підвищення платоспроможності підприємства

3.1. Оцінка фінансового стану підприємства

3.2. Аналіз ліквідності та фінансової стійкості підприємства

3.3. Аналіз ділової активності та рентабельності підприємства

3.4. Основні напрямки забезпечення стабільності фінансового стану підприємства

Висновки та пропозиції

Список використаних джерел

Додатки

**Тема: «Лізинг як метод кредитування і шляхи його удосконалення»**

Вступ.

1. Теоретичні та нормативно-правові основи лізингових відносин

1.1. Сутність лізингу, його види та форми

1.2. Нормативно-правова база щодо функціонування лізингових відносин

1.3. Методика розрахунку лізингових платежів

3. Лізинг як метод кредитування і шляхи його удосконалення

3.1. Аналіз сучасного стану ринку лізингових послуг в Україні

3.2. Оцінка діючого механізму лізингових платежів

3.3. Шляхи удосконалення механізму лізингових відносин

Висновки та пропозиції

Список використаних джерел

Додатки

**Тема: «Джерела фінансування капітальних вкладень в умовах ринку»**

Вступ

1. Суть капітальних вкладень та їх роль в процесі створення ринкового середовища

- 1.1. Джерела фінансування капітальних вкладень
- 1.2. Основні методи оцінки доцільності капвкладень

3. Аналіз джерел фінансування капітальних вкладень у господарстві

3.1. Порядок відкриття фінансування капвкладень, здійснюваних господарським способом та будівельно-монтажною організацією

3.2. Розрахунок наявних власних джерел фінансування

3.3. Оцінка ефективності капітальних вкладень

Висновки та пропозиції

Список використаних джерел

Додатки

### **Тема: «Форвардні операції як фінансовий інструмент державного регулювання»**

Вступ

1. Теоретичні основи функціонування форвардних операцій

1.1. Теоретично-нормативна база функціонування форвардних угод

1.2. Особливості здійснення форвардних закупівель в Україні

1.3. Аграрний фонд України як спеціалізована установа підтримки сільгосптоваровиробників

3. Оцінка форвардних операцій як альтернативного джерела залучення фінансових ресурсів підприємства

3.1. Оцінка фінансового стану та ефективність запровадження форвардних закупівель в Україні

3.2. Механізм здійснення форвардних операцій

3.3. Страхове забезпечення форвардних операцій

Висновки та пропозиції

Список використаних джерел

Додатки

### **Тема: «Організація фінансів на сільськогосподарських підприємствах»**

Вступ

1. Теоретико-методологічні та правові засади організації фінансів на сільськогосподарських підприємствах

1.1. Сутність організації фінансів на сільськогосподарських підприємствах

1.2. Правова основа організації фінансів на сільськогосподарських підприємствах



- 3. Організація фінансів на сільськогосподарських підприємствах
- 3.1. Грошово-кредитні та фінансові відносини на сільськогосподарських підприємствах
- 3.2. Витрати та доходи на сільськогосподарських підприємствах
- 3.3. Шляхи вдосконалення організації фінансів на сільськогосподарських підприємствах
- Висновки та пропозиції
- Список використаних джерел
- Додатки

### **Тема: «Аналіз фінансового стану сільськогосподарського підприємства»**

Вступ

- 1. Теоретичні й методичні аспекти аналізу фінансового стану сільськогосподарського підприємства
- 1.1. Сутність, мета та значення оцінки фінансового стану підприємства
- 1.2. Методичні підходи до оцінки фінансового стану підприємства
- 1.3. Інформаційно-правове забезпечення аналізу фінансового стану підприємств

- 3. Оцінка фінансового стану сільськогосподарського підприємства
- 3.1. Вертикальний та горизонтальний аналіз балансу підприємства
- 3.2. Аналіз майнового стану підприємства
- 3.3. Аналіз ліквідності підприємства
- 3.4. Аналіз фінансової стійкості та ділової активності підприємства

Висновки та пропозиції  
Список використаних джерел  
Додатки

### **Тема: «Особливості організації фінансів фермерських господарств»**

Вступ

- 1. Теоретичні основи фінансового забезпечення фермерських господарств
- 1.1. Теоретичні основи формування фермерства як підприємницького і соціально-економічного явища
- 1.2. Поняття та порядок створення селянського (фермерського) господарства
- 1.3. Формування та використання фінансових ресурсів фермерських господарств

- 3. Особливості організації фінансів фермерських господарств
- 3.1. Організація фінансів та фінансової роботи фермерських господарств

- 3.2. Грошово-кредитні та фінансові відносини фермерських господарств
- 3.3. Альтернативні джерела та основні шляхи фінансування господарської діяльності фермерського господарства
- Висновки та пропозиції
- Списки використаних джерел
- Додатки

**Тема: «Оборотні засоби агропромислових підприємств та джерела їх утворення»**

Вступ.

- 1. Наукові основи поняття оборотних засобів та джерел їх утворення
  - 1.1. Економічний зміст оборотних засобів та їх класифікація
  - 1.2. Джерела утворення оборотних засобів в господарстві
- 3. Стан та джерела формування оборотних засобів в господарстві
  - 3.1. Структура оборотних засобів
  - 3.2. Нормування оборотних засобів
  - 3.3. Розрахунок джерел формування оборотних засобів
  - 3.4. Шляхи поліпшення використання оборотних засобів
  - Висновки та пропозиції
  - Список використаних джерел
  - Додатки

**Тема: «Фінансування та кредитування витрат по закладенню та вирощуванню багаторічних насаджень»**

Вступ

- 1. Теоретичні основи фінансування та кредитування витрат на закладення та вирощування багаторічних насаджень
  - 1.1. Теоретична суть, особливості та основні напрями інтенсифікації садівництва
  - 1.2. Теоретико-методологічні засади фінансування і кредитування витрат по закладенню та вирощуванню багаторічних насаджень
  - 1.3. Організація планомірного відтворення плодово-ягідних насаджень
- 3. Оперативна робота в господарстві з контролю за фінансуванням витрат по закладенню та вирощуванню багаторічних насаджень
  - 3.1. Проблема фінансового забезпечення промислового садівництва та основні чинники її вирішення
  - 3.2. Фінансова підтримка. Пошук фінансових джерел по засадженню та вирощуванню багаторічних насаджень
  - 3.3. Удосконалення цінової політики та сфери страхування багаторічних насаджень
  - Висновки та пропозиції

Список використаних джерел

Додатки

## **Тема: «Формування прибутку підприємства та оцінка впливу податкової політики на його розмір»**

Вступ

1. Теоретичні основи формування прибутку підприємства та оцінка впливу податкової політики на його розмір
  - 1.1. Сутність формування прибутку
  - 1.2. Теоретичні основи податкового зобов'язання підприємства та його вплив на фінансовий результат
  - 1.3. Теоретичні основи розподілу прибутку

3. Формування прибутку підприємства та оцінка впливу податкової політики на його розмір

- 3.1 Аналіз формування прибутку підприємства
- 3.2 Аналіз інвестиційної та фінансової діяльності
- 3.3 Оцінка податкового навантаження на підприємництво та його вплив на кінцевий фінансовий результат
- 3.4 Розподіл прибутку та основні напрями його збільшення

Висновки та пропозиції

Список використаної літератури

Додатки

## **Тема: «Аналіз кредитоспроможності сільськогосподарського підприємства»**

Вступ

1. Теоретичні основи аналізу кредитоспроможності підприємства
  - 1.1. Сутність кредитоспроможності підприємства. Класифікаційні моделі для оцінки кредитоспроможності
  - 1.2. Методики оцінки кредитоспроможності підприємства
  - 1.3. Оцінка кредитоспроможності позичальників – юридичних осіб згідно з методикою НБУ

3. Напрямки підвищення кредитоспроможності підприємства

- 3.1. Формування та аналіз кредитоспроможності підприємства
- 3.2. Шляхи підвищення та аналіз рейтингу кредитоспроможності підприємства
- 3.3. Принципи оцінки банківського управління кредитними ризиками на підприємствах

Висновки та пропозиції  
Список використаних джерел  
Додатки

## **Тема: «Короткострокове кредитування господарської діяльності в АПК в умовах ринку»**

Вступ

1. Наукові основи кредитування виробничої діяльності підприємств
  - 1.1. Роль кредиту в здійсненні розширеного відтворення
  - 1.2. Суть, форми і функції кредиту в ринковій економіці
  
3. Організація короткострокового кредитування господарської діяльності в АПК в умовах ринку
  - 3.1. Умови надання короткострокових кредитів сільськогосподарським підприємствам
  - 3.2. Потреба та забезпеченість короткостроковими кредитами конкретного господарства
  - 3.3. Шляхи поліпшення кредитування виробничої діяльності підприємств і організацій АПК в сучасних умовах

Висновки та пропозиції  
Список використаної літератури  
Додатки

## **Тема: «Роль фінансів і кредиту в умовах формування ринкового середовища»**

Вступ

1. Теоретичні основи фінансування та кредитування виробничої діяльності
  - 1.1. Сучасні фінансові проблеми АПК
  - 1.2. Роль фінансів і кредиту у формуванні ринкової економіки
  
3. Організація фінансово-кредитних відносин в сільськогосподарському підприємстві
  - 3.1. Аналіз кредитного забезпечення підприємства
  - 3.2. Стан фінансової роботи та її організація в ринкових умовах
  - 3.3. Основні напрями фінансової стабілізації підприємств АПК

Висновки та пропозиції  
Список використаної літератури  
Додатки

## **Тема: «Організація безготівкових розрахунків на підприємствах і організаціях АПК в умовах ринку»**

Вступ

1. Теоретичні основи організації безготівкового грошового обігу
  - 1.1. Організація та принципи безготівкових розрахунків
  - 1.2. Форми безготівкових розрахунків і способи платежу
  
3. Форми безготівкових розрахунків в господарстві
  - 3.1. Взаємовідносини господарства з банком
  - 3.2. Економічна відповідальність за несвоєчасність розрахунків
  - 3.3. Удосконалення організації безготівкових розрахунків в сільськогосподарських підприємствах

Висновки та пропозиції

Список використаної літератури

Додатки

## **Тема: “Грошові кошти та організація розрахунків підприємств.”**

Вступ.

1. Теоретико-методологічні основи грошових коштів та організація розрахунків підприємств.
  
3. Грошові кошти та організація розрахунків підприємств
  - 3.1. Порядок відкриття рахунків сільськогосподарських підприємств в установах банків, їх призначення та послідовність платежів
  - 3.2. Порядок проведення грошових операцій. Канали надходжень та витрачання грошових коштів з розрахункових та інших рахунків.
  - 3.3. Основні форми безготівкових розрахунків та порядок їх проведення.
  - 3.4. Касові операції та порядок їх проведення. Ліміт касової готівки.
  - 3.5. Контроль за дотриманням розрахунково-платіжної дисципліни.
  - 3.6. Шляхи вдосконалення організації розрахунків.

Висновки та пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Методичні вказівки.

В питанні 3.1. ґрунтуючись на нормативних актах охарактеризувати систему рахунків, що відкривають агропідприємства в установах банків, порядок їх відкриття і режим операцій, порядок зберігання грошових коштів у касі

господарства і на рахунках банку. Проаналізувати діючий порядок послідовності платежів. Показати методику розрахунку суми коштів на невідкладні потреби та показати порядок їх використання.

В питанні 3.2. розглянути порядок операцій і канали надходжень та використання грошових коштів на розрахункових та інших рахунках. Особливу увагу звернути на порядок одержання готівки в банку, зарахування і списання коштів з рахунків, документальне оформлення, а також особливості оформлення документів на перерахування необхідних грошових коштів до спеціальних централізованих фондів. Прикласти виписку банку з розрахункового рахунку як мінімум за 20 днів.

В питанні 3.3. з'ясувати, які форми безготівкових розрахунків використовує Ваше господарство. Показати переваги, недоліки однієї форми безготівкових розрахунків над іншою. Доцільно накреслити схему документообігу з розрахунків і прикласти відповідно заповнену документацію. Висвітлити порядок оформлення документів, дії банку покупця (при одnogородній формі розрахунків) і банку постачальника при іногородній формі при надходженні платежів в яких випадках розрахункові документи розміщують в картотеку №1 і №2. На матеріалах господарства визначити питому вагу кожної з форм безготівкових розрахунків. Вияснити чим обумовлена необхідність встановлення безакцентного списання грошових коштів по платіжним вимогам. Якщо підприємство є суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності, то необхідно розглянути порядок міжнародних розрахунків.

В питанні 3.4. необхідно викласти основні положення ведення касових операцій, звернути увагу на канали надходження грошових коштів в касу і їх використання. Висвітлити порядок складання касового плану і визначення сум, які підлягають виплаті готівкою. Описати строки і порядок здачі виручки в банк. З якого рахунку і по якому документу отримують агропідприємства гроші для видачі заробітної плати. Дане питання розкрити користуючись конкретними даними.

В 4 питанні дослідити напрями контролю банківськими установами, податковими адміністраціями за дотриманням розрахункової і платіжної дисципліни. А саме: контроль в процесі здійснення операцій; аналіз звітних матеріалів; перевірки на місцях. Перевірка банком товарності, своєчасність складання і здачі документів в банк. Недопускання необгрунтованого авансування: контроль за дотриманням касової дисципліни (витрати готівки з виручки, дотримання ліміту каси, придбання за готівку матеріальних цінностей).

В 5 питанні на основі аналізу практики використання існуючих форм безготівкових розрахунків показати ефективність та шляхи вдосконалення.

## **Тема: “Виручка від реалізації продукції, її планування та використання на підприємстві.”**

Вступ.

1. Теоретико-методологічні основи грошових коштів та організація розрахунків підприємств.

3. Виручка від реалізації продукції, її планування та використання на підприємстві.
  - 3.1. Економічний зміст і завдання планування (прогнозування) виручки від реалізації продукції.
  - 3.2. Виробнича і повна собівартість реалізованої продукції.
  - 3.4. Канали реалізації і ціни на основні види сільськогосподарської продукції, їх вплив на розмір виручки.
  - 3.5. Розподіл та використання виручки від реалізації сільськогосподарської продукції.
4. Шляхи вдосконалення реалізації продукції.  
Висновки та пропозиції.  
Список використаної літератури.  
Додатки.

#### Методичні вказівки.

В питанні 3.1. на основі літературних джерел необхідно висвітлити економічний зміст і завдання реалізації продукції. Розглянути такі економічні категорії, як уречевлена і жива праця, ціна. Прибуток, чистий і валовий дохід.

В питанні 3.2. використовуючи типові положення з калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) і дані досліджуваного господарства розрахувати виробничу і повну собівартість реалізованої сільськогосподарської продукції. З'ясувати витрати, які пов'язані з реалізацією продукції, які з них відшкодовуються заготівельними організаціями.

В питанні 3.3. описати порядок планування (прогнозування) реалізації продукції в розрізі відповідних каналів. Навести конкретні розрахункові дані господарства. Проаналізувати діючу систему закупівельних цін на сільськогосподарську продукцію, а саме: ціни державного замовлення і регіонального контракту, договірні, коопераційні, товарних бірж, ринку, а також ціни реалізації продукції для внутрішньогосподарського споживача і працівникам в рахунок оплати праці. Вияснити методику доплати до цін за якісні показники при реалізації продукції держави.

В питанні 3.4. описати методику складання таблиці "Розрахунок прибутку, валового і чистого доходу". Показати планування (прогнозування) виручки по видам реалізації, галузям виробництва і в цілому по господарству. Розглянути позареалізаційні доходи і витрати.

В питанні 3.5. проаналізувати структуру виручки від реалізації продукції, робіт та послуг, визначити функціональне призначення кожного їх елемента, показати ефективність використання кожної складової виручки.

В 4 питанні, ґрунтуючись на літературних джерелах і даних господарства, накреслити шляхи по вдосконаленню планування (прогнозування) реалізації сільськогосподарської продукції.

## **Тема: Організація зберігання грошових та проведення розрахункових операцій на сільськогосподарському підприємстві.**

Вступ.

1. Теоретико-методологічні основи грошових коштів та організація розрахунків підприємств.

3. Організація зберігання грошових коштів та проведення розрахункових операцій на сільськогосподарському підприємстві.

3.1. Значення правильної організації зберігання грошових засобів і розрахунків для зміцнення платіжної дисципліни.

3.2. Розрахунки агропідприємства в установах банків, їх призначення, порядок проведення операцій на них та послідовність платежів.

3.3. Канали надходження та витрачання грошових коштів по розрахункових та інших рахунках.

3.4. Основні форми безготівкових розрахунків та порядок їх проведення.

3.5. Касові операції та порядок їх проведення.

4. Організація оперативної роботи та контроль за зберіганням та раціональним використанням грошових засобів та за станом розрахунків.

Висновки та пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Методичні вказівки.

В питанні 3.1. необхідно розкрити зміст і основну мету організації зберігання грошових коштів та проведення розрахункових операцій в агропідприємствах, висвітлити значення своєчасного здійснення платежів для продовження та подальшого розширення виробництва підприємства і розрахунків з державним бюджетом.

В питанні 3.2. і 3.3. ґрунтуючись на нормативних актах, охарактеризувати систему рахунків, що відкривають агропідприємства в установах банків, порядок їх відкриття і режим операцій, порядок зберігання грошових коштів у касі господарства і на рахунках в банку. Проаналізувати діючий порядок послідовності платежів. Особливу увагу звернути на порядок одержання готівки в банку, а також особливості оформлення документів та перерахування необхідних грошових коштів до Пенсійного Фонду, соціального страхування у фонд Чорнобиля. Прикласти виписку банку з розрахункового рахунку як мінімум за 20 днів і дати їх розшифровку.

В питанні 3.4. з'ясувати, які форми безготівкових рахунків використовує Ваше господарство. Показати переваги і недоліки однієї форми безготівкових розрахунків над іншою. Доцільно перекреслити схему розрахунків при кожній із форм безготівкових розрахунків і прикласти відповідно заповнену документацію. Висвітлити порядок оформлення документів, дії банку покупця (при одnogородній формі розрахунків) і банку постачальника при іногородній формі при надходженні



платіжних документів. Вказати в яких випадках документи поміщуються в картотеку №1 і №2. На матеріалах господарства визначити питому вагу кожної із форм безготівкових розрахунків. Вияснити чим обумовлена необхідність безакцентного списання грошових коштів по платіжних вимогах.

В питанні 3.5. необхідно викласти основні положення ведення касових операцій, звернути увагу на канали надходження грошових коштів в касу і їх використання. Висвітлити порядок складання касового плану і визначення сум, які підлягають видачі готівкою. Описати строки і порядок здачі виручки в банк, з якого рахунку і по якому документу отримують сільськогосподарські підприємства гроші готівкою для видачі заробітної плати. Питання розкрити, користуючись конкретними даними господарства. В питанні 4 розкрити організацію оперативної роботи та контроль за дотриманням розрахункової і платіжної дисципліни. А саме: контроль в процесі здійснення операції; аналіз звітних матеріалів; перевірки на місцях; перевірки банком товарності, своєчасність складання і здачі документів в банк, своєчасність платежів, недопущення необґрунтованого авансування. На конкретних прикладах навести дані, що стали основою для сплати штрафів, пені, неустойок в господарстві. Перелічити діючі штрафні санкції. Проаналізувати, чи господарство для розрахунків використовує найбільш доцільні форми розрахунків, які б сприяли своєчасності платежу і прискоренню обіговості коштів.

### **Тема: Організація оборотних коштів та джерела їх фінансування.**

Вступ.

1. Теоретико-методологічні основи організації оборотних коштів та джерела їх фінансування.

3. Організація оборотних коштів та джерела їх фінансування.

3.1. Економічна сутність оборотних коштів агропідприємств.

3.2. Склад, структура і кругообіг оборотних коштів.

3.3. Джерела утворення і фінансування оборотних коштів.

3.1. Порядок нормування оборотних коштів.

4. Шляхи вдосконалення організації оборотних коштів.

Висновки та пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Методичні вказівки.

В питанні 3.1. необхідно розкрити зміст і призначення оборотних коштів, при цьому сконцентрувати увагу на визначені поняття оборотних коштів. Виходячи з визначення їх економічного та внутрішнього змісту необхідно визначити забезпечення власними оборотними коштами.

В питанні 3.2. розглянути склад і структуру оборотних засобів (коштів) конкретного підприємства за станом на кінець року (на протязі трьох років) і на кінець кожного кварталу (в звітному періоді). Грунтуючись на одержаних даних визначити склад і структуру оборотних коштів відповідно до спеціалізації масштабів виробництва: показати динаміку за останні роки і на протязі одного

року. На прикладі господарства за один рік показати, як здійснюється кругообіг оборотних коштів, їх перетворення із грошової форми у виробничу, із виробничої в товарну, із товарної форми у грошову.

В питанні 3.3. необхідно розглянути порядок розрахунку джерел фінансування оборотних коштів, склад і економічний зміст джерел формування оборотних коштів, власних і прирівняних до них, позичених та залучених, дати характеристику кожній групі, показати, як в умовах ринку змінюється структура джерел фінансування оборотних коштів. Грунтуючись на даних господарства необхідно розглянути, які з джерел беруть участь у формуванні оборотних коштів і займають найбільшу питому вагу. Навести структуру сталих пасивів і привести конкретні розрахунки по кожному їх виду на кінець планового року.

В питанні 3.4. обґрунтувати необхідність нормування оборотних коштів агропідприємства, визначити об'єкт нормування, нормовані і ненормовані оборотні кошти, їх питому вагу у загальній сумі оборотних коштів на кінець звітного року. Вивчити діючу методичку нормування оборотних коштів господарства, привести конкретні розрахунки нормативів за основними даними оборотних коштів. Після виконання розрахунків з визначення потреби в оборотних засобах (коштах) по всіх основних елементах необхідно вивчити питання зведеного планування (прогнозування) оборотних коштів в цілому по господарству.

В 4 питанні на основі літературних джерел і даних господарства накреслити шляхи по дальшому вдосконаленню організації оборотних коштів.

### **Тема: Формування, розподіл та використання прибутку (доходу) підприємств в ринкових умовах.**

Вступ.

1. Теоретико-методологічні основи формування прибутку.
3. Формування, розподіл та використання прибутку (доходу) підприємств в умовах переходу до ринку.
  - 3.1. Економічний зміст прибутку (доходу).
  - 3.2. Формування прибутку (доходу) агропідприємства.
    - 3.2.1. Методика визначення прибутку (доходу).
    - 3.2.2. Фактори, що впливають на величину прибутку.
  - 3.3. Порядок розподілу та використання прибутку (доходу) в господарстві.
  - 3.4. Організація оперативної роботи і контроль за отриманням і використанням прибутку (доходу).
4. Проблеми та шляхи вдосконалення формування, розподілу та використання прибутку (доходу).

Висновки та пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Методичні вказівки.

В питанні 3.1. з'ясувати економічну сутність таких категорій як прибуток, валовий і чистий дохід, співвідношення чистого доходу з прибутком і валовим

доходом. Охарактеризувати прибуток від реалізації продукції (робіт і послуг), балансовий прибуток.

В питанні 3.2. потрібно на конкретних матеріалах господарства показати порядок планування (прогнозування) прибутку (доходу). Для цього слід скласти плани (прогнози) реалізації продукції (робіт і послуг), її собівартості і прибутку. Прикласти конкретні розрахунки.

В питанні 3.3. розглядається розподіл прибутку (доходу). При чому необхідно виділити особливості розподілу прибутку агропідприємств різних форм власності, навести схеми розподілу. Слід обґрунтувати порядок відрахувань від прибутку на фінансування капітальних вкладень та формування оборотних засобів, в фонди основного і спеціального призначення. Необхідно навести таблиці і розрахунки з даними по структурі і динаміці розподілу прибутку за останні роки.

В питанні 3.4. показати необхідність правильного і своєчасного планування і забезпечення надходження прибутку. Висвітлити в чому полягає суть роботи фінансово-економічної і бухгалтерської служб господарства, як повинен здійснюватися контроль фінансовими робітниками за реалізацією продукції, за отриманням і використанням прибутку, за правильністю застосування цін. Показати як здійснюється головним бухгалтером або фінансовою службою організація своєчасного оформлення документів і представлення їх в банк.

В питанні 4 на основі літературних джерел і проведених досліджень необхідно накреслити шляхи подальшого вдосконалення розподілу прибутку підприємства.

## **Тема: Організація розрахунків з постачальниками і підрядниками.**

Вступ.

1. Теоретико-методологічні основи грошових коштів та організація розрахунків підприємств.
3. Організація розрахунків з постачальниками і підрядниками.
  - 3.1. Загальні принципи організації розрахунків в агропідприємствах.
  - 3.2. Розрахунки господарства з постачальниками і обслуговуючими організаціями;
    - 3.2.1. Організація розрахунків з комерційними структурами з матеріально-технічного постачання;
    - 3.2.2. Розрахунки з ремонтно-транспортними підприємствами;
    - 3.2.3. Розрахунки за будівельні роботи при підрядному способі будівництва;
    - 3.2.4. Розрахунки з іншими постачальниками і підрядниками.
  - 3.3. Оперативна робота по організації розрахунків. Контроль банку за дотриманням розрахункової і платіжної дисципліни.
4. Шляхи вдосконалення розрахунків сільськогосподарських підприємств з постачальниками і підрядниками.

Висновки та пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Методичні вказівки.

В питанні 3.1. розглядаються загальні принципи організації розрахунків сільськогосподарських підприємств з підприємствами виробничо-технічного обслуговування. Необхідно ґрунтовно розглянути суттєві зміни у взаємовідносинах агропідприємств з постачальниками в умовах переходу до ринку. Ці зміни відбуваються напрямках формування ринку виробничих і основних запасів, засобів, організаційною формою, якою є товарні біржі, а також розвиток безпосередніх прямих зв'язків з виробниками виробничих фондів. Важливо встановити з якими організаціями і комерційними структурами підприємство має економічні зв'язки з придбання виробничих фондів.

В питанні 3.2. відображаються розрахунки по матеріально-технічному постачанню, розрахунки з ремонтно-транспортними підприємствами та розрахунки за будівельні роботи. По ходу викладення матеріалу необхідно висвітлити існуючі проблеми, які вимагають свого рішення. Все необхідно обґрунтувати теоретично і підкріпити фактичними даними. Необхідно дати характеристику форм безготівкових розрахунків, що використовуються підприємством, системи документообігу при відповідних формах розрахунків. На конкретних даних господарства висвітлити порядок оформлення заказів на поставку сільськогосподарської техніки і матеріально-технічних засобів, розглянути по кожній сумі (з відповідних документів) порядок платежів, виявити яким формам надаються переваги при цих чи інших видах поставок, порядок розрахунків за техніку, запасні частини, мінеральні добрива, інші матеріальні цінності, ремонтні роботи, послуги та інше. Значну увагу в розрахункових операціях з постачальниками займають розрахунки з організаціями, що постачають паливно-мастильні матеріали. По даним господарства необхідно проаналізувати порядок розрахунків з такими організаціями, представити відповідну документацію і навести відповідні схеми документообігу. Важливо проаналізувати розрахунки з іншими постачальниками. Ними можуть бути організації споживчої кооперації, підприємства зв'язку, енергопостачання та інші. Необхідно описати порядок оформлення необхідної документації, форму розрахунків, охарактеризувати відповідальність сторін за дотриманням встановлених правил розрахунків і взаємний контроль за дотриманням розрахункової і платіжної дисципліни.

В питанні 3.3. висвітлюється оперативна робота по організації розрахунків, контролю банку, взаємоконтролю за дотриманням розрахунково-платіжної дисципліни, розробка пропозицій з прискорення розрахунків, зміцненню розрахункової дисципліни. Ґрунтуючись на конкретних матеріалах господарства провести аналіз документообігу і тривалості відвернення засобів в розрахунки, встановити склад і причини неоплачених в строк розрахункових документів, розмір кредиторської заборгованості, її динаміку. Необхідно показати класифікацію розрахункових рахунків постачальників.

В питанні 4 на основі узагальнення та аналізу практики розрахунків накреслити шляхи вдосконалення форм безготівкових розрахунків, механізм розрахунків агропідприємств з постачальниками і підвищення договірної і платіжної дисципліни.

**Тема: Організація розрахунків із заготівельними організаціями та іншими покупцями.**

Вступ.

1. Теоретико-методологічні основи грошових коштів та організація розрахунків підприємств.

3. Організація розрахунків із заготівельними організаціями та іншими покупцями.

3.1. Загальні принципи організації розрахунків.

3.2. Порядок розрахунків із заготівельними організаціями та іншими покупцями.

3.3. Аналіз договірних зобов'язань. Матеріальна відповідальність сторін в зобов'язаннях по державним замовленням і регіональним контрактам сільськогосподарської продукції

3.4. Оперативна робота по організації розрахунків із заготівельними організаціями і контролю за отриманням розрахунково-платіжної дисципліни

4. Удосконалення розрахунків із заготівельними організаціями.

Висновки та пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Методичні вказівки.

В питанні 3.1. необхідно обґрунтувати значення правильної організації розрахунків із заготівельними організаціями, порядок складання договорів, умов розрахунків.

В питанні 3.2. висвітлюються взаємовідносини господарства із заготівельними організаціями. Перш за все, ґрунтуючись на договорі чи інших юридичних засадах з'ясовується порядок реалізації продукції, її приймання, порядок і своєчасність розрахунків. Важливо розглянути порядок реалізації продукції через товарні біржі (якщо таке використовується). З'ясувати, які використовуються форми безготівкових розрахунків при взаємовідносинах із заготівельними організаціями. Докладно розглянути порядок розрахунків з основними заготівельними організаціями за реалізовану продукцію (хлібоприймальними пунктами, м'ясокомбінатом, молокозаводом, бурякоприймальним пунктом, цукровим заводом і т. д.) Докладно списати порядок: документального оформлення відповідних операцій, виписку товарно-транспортних накладних, приймальних квитанцій і іншої документації. На прикладі конкретних операцій за два (липень, серпень) описати порядок розрахунків по кожному виду реалізованої продукції і сумах, що відображені по рахункам №64 і №65. Необхідно з'ясувати умови реалізації різних видів продукції з урахуванням її якості, порядок проведення організаціями аналізу якості реалізованої продукції, порядок відшкодування затрат на доставку. Необхідно проаналізувати дотримання сторонами договірних зобов'язань.

В питанні 3.3. необхідно провести аналіз договірних зобов'язань, допущених порушень договірної і платіжної дисципліни учасників розрахунків, виявити величину збитків і невиробничих грошових втрат, встановити чи стягнені з рахунків на користь підприємства пені, штрафи, неустойки за витримки розрахунків в розмірах, передбачених договорами. Виявити випадки відмов в прийомі заготівельними організаціями продукції, чи були обгрунтовані ці відмови, виявляються можливі випадки псування продукції і т. інше. Виявити чи на було випадків зниження сортності і якості продукції, які були прийняті заходи. Описати існуючу систему матеріальних санкцій за порушення платіжно-розрахункової і договірної дисципліни, проаналізувати стан дебіторської заборгованості, її динаміку.

В питанні 3.4. розкрити на основі конкретних даних господарства організацію оперативної роботи і контролю за станом розрахунків із заготівельними організаціями. Проаналізувати як господарство контролює відправку сільськогосподарської продукції заготівельним організаціям, правильність оформлення виписаних рахунків і відповідних платіжних документів торговим організаціям, відшкодовує прострочену дебіторську заборгованість.

В питанні 4 необхідно накреслити можливі напрямки вдосконалення організації фінансово-розрахункових відносин. На основі аналізу фактичного матеріалу конкретного господарства необхідно сформулювати пропозиції щодо питання вдосконалення розрахунків із заготівельними організаціями.

**Тема:      Організація короткотермінового кредитування аграрних підприємств.**

**3. Організація короткотермінового кредитування аграрних підприємств.**

3.1.      Необхідність, економічна суть та основні принципи виробничого кредитування.

3.2.      Планування (прогнозування) потреби в короткотермінових позиках на виробничі потреби.

3.3.      Основи кредитного процесу:

3.3.1.    Об'єкти короткотермінового кредитування.

3.3.2.    Методика визначення кредитоспроможності агропідприємства (позичальника).

3.3.3.    Порядок заключення кредитового договору.

3.3.4.    Порядок видачі та погашення кредитів на виробничі потреби.

3.3.5.    Форми забезпечення повернення кредиту та відсотків за користування ним.

3.4.      Оперативна робота і контроль банку за використанням та погашенням кредиту. Кредитні санкції.

**4. Вдосконалення організації короткотермінового кредитування.**

Висновки та пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Методичні вказівки.

В системі госпрозрахункових відносин агропідприємств велика роль кредиту. Короткотерміновий кредит сприяє прискоренню оборотності і підвищенню ефективності використання оборотних коштів. Вивчення організації короткотермінового кредитування агропідприємств є метою даної курсової роботи.

В питанні 3.1. необхідно висвітлити економічну суть і принципи короткотермінового кредитування. Для цього треба виходити з того, що економічною передумовою існування кредиту є функціонування виробників на засадах госпрозрахункового (комерційного) розрахунку, котрий передбачає одержання товаровиробниками регулярних доходів. Це можливо тоді, коли авансовані у виробництві кошти здійснюють кругообіг. В процесі кругообігу потреба підприємства в обігових коштах коливається. Коливання можуть бути сезонні та постійні.

В питанні 3.2. висвітлити методику планування (прогнозування) потреби в короткотерміновому кредиті. Розрахунок потреби підприємства в короткотермінових кредитах складається на основі показників, обчислених в прогнозі руху грошових коштів. Скласти “Рахунок потреби підприємства в короткотермінових кредитах під загальний розрив в платіжному обороті” і “Розрахунок потреби агропідприємства в короткотермінових кредитах під розрив в платіжному обороті і виробничій діяльності”. Висвітлити порядок планування (прогнозування) кредиту по кварталах.

В питанні 3.3. дати поняття об'єкту кредитування, докладно, по матеріалах господарства, охарактеризувати об'єкт кредитування. Навести цифровий матеріал, котрий показує зміни величини об'єктів кредитування на протязі року. Описати існуючу методику визначення кредитоспроможності і примінити її до конкретного господарства (позичальника). Слід звернути увагу на два найбільш важливих показника кредитоспроможності – ліквідності балансу та забезпечення позичальника власними оборотними коштами. Ліквідність балансу характеризують два основних показника: коефіцієнт ліквідності та коефіцієнт покриття. Висвітлити наступний етап кредитного процесу – це складання кредитного договору, котрий визначає взаємні зобов'язання і відповідальність між банком і позичальником. Навести приклад кредитного договору, докладно дати йому характеристику, умови його складання. Використовуючи матеріали підприємства необхідно в пунктах 5.4. і 5.5. описати механізм видачі, погашення і форми забезпечення повернення кредиту та відсотків по ним. Вияснити порядок оплати розрахункових документів та видачі позик на заробітну плату. Слід звернути увагу на те, що кредити позичальнику видаються з позичкового рахунку (в окремих випадках можливе перерахування позички на розрахунковий рахунок), як правило в безготівковій формі, шляхом оплати розрахунково-грошових документів за товарно-матеріальні цінності, роботи, послуги, придбані (надані) на умовах угод і контрактів з постачальниками. Видача кредиту проводиться одноразово, щоденно, або в інші строки, визначені в кредитній угоді. Погашення кредиту може здійснюватись водночас, в розстрочку (частково) і достроково, після закінчення обумовленого періоду(місяця, кварталу). Розкрити ступінь виконання умов кредитного договору обома сторонами. З'ясувати, які форми забезпечення повернення кредитів

використані в процесі кредитування даного господарства. Описати, на основі яких документів видаються короткострокові кредити. Прикласти ці документи.

В питанні 3.4. висвітлити оперативну роботу при короткотерміновому кредитуванні, яка полягає у повному використанні можливостей залучення банківського кредиту, своєчасному і правильному оформленні необхідної документації, раціональному використанні залученого кредиту і своєчасного його погашення. Потрібно показати контрольні функції банку по відношенню до господарств, які отримують кредитні ресурси. Банк при кредитуванні здійснює контроль за виконанням умов укладеного з позичальником кредитного договору, може здійснити аналіз господарської діяльності позичальника, його фінансового стану, проводити перевірки на місцях грошових розрахунків і інших матеріалів. Якщо позичальник не забезпечує виконання зобов'язань з повернення боргу, банк може порушити справу про банкрутство або достроково стягнути раніше надані кредити і припинити кредитування.

В питанні 4 на основі проведених досліджень в господарстві накреслити шляхи по вдосконаленню організації короткотермінового банківського кредитування.

### **Тема: Організація фінансування і кредитування капітальних вкладень.**

#### 3. Організація фінансування і кредитування капітальних вкладень.

##### 3.1. Загальна характеристика капітальних вкладень і джерел їх фінансування.

##### 3.2. Порядок відкриття фінансування і кредитування капітальних вкладень

##### 3.3. Механізм фінансування і кредитування капітальних вкладень:

3.3.1. Порядок розрахунків за виконані будівельно-монтажні роботи при підрядному і господарському способах будівництва.

3.3.2. Особливості фінансування капітальних вкладень за рахунок власних коштів підприємства.

3.3.3 Порядок довгострокового кредитування капітальних вкладень

#### 4. Вдосконалення організації фінансування і кредитування капітальних вкладень.

Висновки та пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Методичні вказівки.

В питанні 3.1. дати загальну характеристику капітальних вкладень, їх зміст, роль в розвитку сільського господарства, а також характеристику джерел фінансування капітальних вкладень. Формування фінансових ресурсів для капітальних вкладень необхідно пов'язати з оптимізацією джерел їх фінансування, які повинні направлятися на:

- підвищення ефективності інвестицій;
- прискорення введення в дію об'єктів;
- підвищення якості об'єктів.



Оптимізація джерел повинна базуватися на раціональній структурі власних, кредитних і бюджетних резервів. Навести дані динаміки і структури джерел фінансування капітальних вкладень за останні роки в господарстві, проаналізувати динаміку і структуру кредиту на капітальні вкладення за 3 роки. Визначити долю, яку він займає в джерелах фінансування капітальних вкладень.

В питанні 3.2. необхідно охарактеризувати порядок відкриття фінансування і кредитування капітальних вкладень в установах банків. Описати, які рахунки відкрито в банку для фінансування капітальних вкладень і порядок акумуляції коштів на них. Вияснити, які власні кошти перераховуються на рахунки. Описати документацію, яку необхідно надати до банку для відкриття фінансування капітальних вкладень.

В питанні 3.3. розглянути механізм фінансування і кредитування капітальних вкладень. Необхідно описати порядок розрахунків при підрядному і господарському способах будівництва. На його основі визначити суму платежу за виконання підрядним способом будівельно-монтажних робіт і санкцій. Розглянути порядок пролічення розрахунків з підрядними організаціями за будівельно-монтажні роботи і за об'єкт після здачі його в експлуатацію. З'ясувати, чи використовуються економічні санкції при порушенні нормативних строків введення в дію об'єктів. Тут розглядається кредитування капітальних вкладень. Прикласти документи, які надаються в кредитну установу для одержання кредиту. Звернути увагу на порядок складання кредитного договору, повернення позичок і виплати відсотків на них.

В питанні 4. використовуючи літературні джерела, пропозиції вчених в галузі кредитування і практиків, а також підсумки дослідження по матеріалах господарства, накреслити шляхи подальшого вдосконалення капітальних вкладень. При цьому – всі висновки обов'язково підтверджуються конкретними даними господарства.

**Тема: Фінансове планування (прогнозування) в підприємствах і шляхи його вдосконалення.**

Вступ.

1. Теоретико-методологічні основи організації фінансового планування на підприємстві.
3. Фінансове планування (прогнозування). Його роль в раціональній організації виробничо-фінансової діяльності підприємства.
  - 3.1. Вихідні дані для фінансового планування (прогнозування).
  - 3.2. Зміст таблиці “Зведений фінансовий план” та методика її складання.
  - 3.3. Оперативна робота і контроль за виконанням фінансових планів.
4. Шляхи вдосконалення фінансового планування в агроформуваннях.

Висновки та пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Методичні вказівки.

В питанні 3.1. слід розкрити зміст і задачі фінансового планування (прогнозування), його роль в раціональному формуванні фінансових ресурсів, для своєчасного фінансування витрат підприємства.

Також слід охарактеризувати вихідні дані фінансового планування: таблиці, розрахунки та інші показники, на основі яких здійснюється фінансове планування, дати характеристику таблиць фінансової частини і виробничо-фінансового плану.

В питанні 3.2. розкрити зміст і структуру форми “Зведений фінансовий план”, методику її складання. Зокрема показати складання плану (прогнозу) доходів і джерел надходження коштів, прогнозування витрат і видатків, а також методику взаємозв'язку окремих систем доходної і видаткової частини. Показати методику складання прогнозу доходів і видатків підприємства. Розділ ілюструвати матеріалами господарства.

В питанні 3.3. розглянути як здійснюється оперативна робота і контроль за виконанням фінансового плану (прогнозу). Що являє і відображає оперативка і яке її значення для регулювання платежів і витрачання грошових коштів, ліквідації тимчасового не співпадання між затратами і наявними фінансовими джерелами і таке інше. Використати матеріал господарства.

В питанні 4 слід показати шляхи вдосконалення фінансового планування в різних агроформуваннях. При цьому необхідно використати пропозиції вчених і практиків, які викладені в літературних джерелах, а також результати дослідження по матеріалах господарства.

**Тема: Фінансування та кредитування формування основного стада продуктивної та робочої худоби.**

Вступ.

1. Теоретико-методологічні основи фінансування та кредитування, формування основного стада продуктивної та робочої худоби.
3. Фінансування та кредитування формування основного стада продуктивної та робочої худоби.
  - 3.1. Капітальні вкладення. Структура капітальних вкладень та джерел їх фінансування.
  - 3.2. Планування (прогнозування) затрат по формуванню основного стада і джерел їх покриття.
  - 3.3. Механізм фінансування і кредитування затрат по формуванню основного стада продуктивної і робочої худоби.
    - 3.3.1. Порядок відкриття фінансування і кредитування затрат по формуванню основного стада продуктивної і робочої худоби.
    - 3.3.2. Фінансування затрат по формуванню основного стада.
    - 3.3.3. Порядок кредитування затрат по формуванню основного стада.
4. Оперативна робота по фінансуванню і кредитуванню формування основного стада.

Висновки та пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Методичні вказівки.

В питанні 3.1. висвітлюється економічний зміст капітальних вкладень. Треба проаналізувати різні точки зору з питань капітальних вкладень, що є в економічній літературі. На сонові даних досліджуваного господарства охарактеризувати структуру капітальних вкладень і джерел їх фінансування за декілька останніх років. Детально описати специфічний вид капітальних вкладень – затрати по формуванню основного стада.

В питанні 3.2. на основі даних господарства висвітлити план (прогноз) затрат по формуванню основного стада продуктивної та робочої худоби і джерела їх покриття. Для цього необхідно використати дані таблиць де відображається рух тварин і собівартість продукції тваринництва. Зробити розрахунок “затрат по формуванню основного стада та джерел їх покриття”, скласти алгоритм розрахунку потреби в кредит (якщо є потреба).

В питанні 3.3. розглянути механізм фінансування і кредитування затрат по формуванню основного стада. Описати порядок відкриття фінансування і кредитування затрат по формуванню основного стада в кредитних установах. Висвітлити особливості фінансування затрат по формуванню основного стада. На основі даних господарства показати структуру затрат по формуванню основного стада і порядок відшкодування окремих структурних елементів. Розглянути кредитування затрат по формуванню основного стада. Прикласти документи, які надаються банку для одержання позички. Необхідно також звернути увагу на порядок складання кредитного договору, повернення позичок і виплати відсотків по ним.

В питанні 4 висвітлити оперативну роботу в процесі фінансування і кредитування затрат по формуванню основного стада. Виходячи із пропозицій

вчених і практиків, а також проведеного дослідження за матеріалами господарства намітити шляхи подальшого вдосконалення фінансування і кредитування затрат по формуванню основного стада. Необхідно розробити проект оперативної роботи. Приймати до уваги не тільки пропозиції, які були розглянуті, але і резерви підвищення ефективності використання джерел фінансування затрат по формуванню основного стада, а також висвітлити основні положення удосконалення порядку проведення оперативної роботи.

## **Тема: Організація фінансів селянських (фермерських) господарств.**

Вступ.

1. Теоретико-методологічні та правові засади організації фінансів селянських (фермерських) господарств.

3. Організація фінансів селянських (фермерських) господарств.

3.1. Правова основа формування селянських (фермерських) господарств.

3.2. Грошово-кредитні та фінансові відносини селянських (фермерських) господарств:

3.2.1. Порядок відкриття рахунків в установах банків.

3.2.2. Операції та рух коштів на рахунках.

3.2.3. Порядок одержання та повернення кредитів.

3.3. Витрати і доходи селянських (фермерських) господарств.

3.3.1. Склад та структура витрат на виробництво продукції.

3.3.2. Грошова виручка від реалізації

Висновки та пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Методичні вказівки.

В питанні 3.1. необхідно показати правову основу утворення селянських (фермерських) підприємств, а також загальну характеристику організації їх фінансів.

В питанні 3.2. повинні висвітлюватися взаємовідносини селянських (фермерських) господарств з установами банків та іншими установами і організаціями. Грунтуючись на правовій основі, необхідно показати порядок відкриття розрахункового та інших рахунків і організацію руху коштів по ним, форми розрахунків, які використовуються в процесі економічних взаємовідносин з підприємствами та установами. Важливо розглянути порядок одержання та повернення кредиту, звернути увагу на виконання кредитних зобов'язань та принципів кредитування у відповідності з кредитним договором, який складається двома сторонами – банком і селянським (фермерським) господарством. З'ясувати, які пільги надавались підприємству при кредитуванні. Досконало описати порядок

відкриття рахунків, договору на розрахунково-касове обслуговування, кредитного договору, а також порядок здійснення форм безготівкових розрахунків.

В питанні 3.3. необхідно розглянути механізм селянських(фермерських) господарств, їх розподіл та використання. Грунтуючись на положенні про визначення собівартості та фактичному матеріалі господарства, розглянути склад та структуру, описати методику розрахунку грошової виручки від реалізації продукції. Для цього визначити канали реалізації, з'ясувати ціни на сільськогосподарську продукцію, чи використовувалась така форма реалізації продукції, описати методику визначення фінансового результату. В цьому ж питанні розглянути порядок розподілу доходу селянського (фермерського) господарства. На основі діючої системи оподаткування описати механізм правлення податків та інших неподаткових платежів. В питанні 4 використовуючи літературні джерела, пропозиції вчених по цій проблемі, практиків, а також підсумки дослідження по матеріалах господарства, накреслити шляхи подальшого вдосконалення організації фінансів селянських (фермерських) господарств.

### **Тема: Формування та розподіл валового доходу на підприємствах.**

Вступ.

1. Теоретико-методологічні основи формування валових витрат та доходів підприємства.

1.1. Економічний зміст і роль валового доходу підприємств.

1.2. Економічна суть валового доходу. Роль та призначення валового доходу в умовах ринкових відносин.

1.3. Визначення розміру валового доходу підприємств

3.Формування та розподіл валового доходу на підприємствах.

3. 1. Фактори, які впливають на розмір валового доходу.

3. 2. Аналіз діючої системи розподілу та використання валового доходу.

3.3. Проблеми удосконалення формування, розподілу та використання валового доходу.

Висновки та пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Методичні вказівки

З використанням нормативно-законодавчих актів розкрити економічний зміст категорій валового і чистого доходу, показати їх роль і призначення. На матеріалах діяльності господарства показати методику обчислення валового і чистого доходу, розкрити фактори, які впливають на величину валового і чистого доходу, показати методику розрахунку за допомогою числової інформації господарства. Особливу увагу звернути на вплив рівня матеріально - вичислених витрат на величину валового доходу. Проаналізувати систему розподілу і використання валового і чистого доходу. Проаналізувати систему розподілу і використання валового і чистого доходу. Показати ступень виконання зобов'язань господарства перед робітниками по оплаті праці; визначити можливі резерви росту

величини валового і чистого доходу, оптимізації структури їх розподілу та використання.

**Тема: Фінансування і кредитування витрат по закладенню та вирощуванню багаторічних насаджень.**

Вступ.

1. Теоретико-методологічні засади фінансування і кредитування витрат по закладенню та вирощуванню багаторічних насаджень.
3. Фінансування і кредитування витрат по закладенню та вирощуванню багаторічних насаджень.
  - 3.1. Планування витрат по закладенню та вирощуванню багаторічних насаджень.
  - 3.2. Джерела покриття витрат по закладенню та вирощуванню багаторічних насаджень.
4. Оперативна робота в господарстві з контролю за фінансуванням витрат по закладенню та вирощуванню багаторічних насаджень.

Висновки та пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки

Методичні вказівки.

На основі вивчення діючої нормативно–законодавчої бази, та з використанням числової інформації господарства, слід показати склад і структуру витрат на закладення і вирощування багаторічних насаджень, особливості їх в різні періоди функціонування, а також в залежності від видів багаторічних насаджень. Розкрити діючий порядок планування цих витрат, джерела їх фінансування. Показати місце бюджетних засобів, власних і залучених та інших можливих джерел при фінансуванні витрат.

Додаток 1  
до Національного положення (стандарту)  
бухгалтерського обліку  
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ

01

Підприємство \_\_\_\_\_

за ЄДРПОУ

Територія \_\_\_\_\_

за КОАТУУ

Організаційно-правова форма господарювання \_\_\_\_\_

за КОПФГ

Вид економічної діяльності \_\_\_\_\_

за КВЕД

Середня кількість працівників<sup>1</sup> \_\_\_\_\_

Адреса, телефон \_\_\_\_\_

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)**

на \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Форма № 1 Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
<b>I. Необоротні активи</b>			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010		
первісна вартість	1011		
знос	1012		
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
<b>Усього за розділом I</b>	<b>1095</b>		
<b>II. Оборотні активи</b>			
Запаси	1100		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		

Гроші та їх еквіваленти	1165	5	34
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	11	-
<b>Усього за розділом II</b>	<b>1195</b>	11356	7511
<b>III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття</b>	<b>1200</b>		
<b>Баланс</b>	<b>1300</b>	19681	17062
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
<b>I. Власний капітал</b>			
Зареєстрований капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
<b>Усього за розділом I</b>	<b>1495</b>		
<b>II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення</b>			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
<b>Усього за розділом II</b>	<b>1595</b>		
<b>III. Поточні зобов'язання і забезпечення</b>			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615		
розрахунками з бюджетом	1620		
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
<b>Усього за розділом III</b>	<b>1695</b>		
<b>IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття</b>	<b>1700</b>		
<b>Баланс</b>	<b>1900</b>		

Керівник

Головний бухгалтер

<sup>1</sup> Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.



КОДИ

01

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство \_\_\_\_\_

за ЄДРПОУ

(найменування)

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)**  
за \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

**I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	( )	( )
<b>Валовий:</b>			
прибуток	2090		
збиток	2095	( )	( )
Інші операційні доходи	2120		
Адміністративні витрати	2130	( )	( )
Витрати на збут	2150	( )	( )
Інші операційні витрати	2180	( )	( )
<b>Фінансовий результат від операційної діяльності:</b>			
прибуток	2190		
збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	( )	( )
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	( )	( )
<b>Фінансовий результат до оподаткування:</b>			
прибуток	2290		
збиток	2295	( )	( )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
<b>Чистий фінансовий результат:</b>			
прибуток	2350		
збиток	2355	( )	( )

**II. СУКУПНИЙ ДОХІД**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
<b>Інший сукупний дохід до оподаткування</b>	<b>2450</b>		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
<b>Інший сукупний дохід після оподаткування</b>	<b>2460</b>		
<b>Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)</b>	<b>2465</b>		

### III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500		
Витрати на оплату праці	2505		
Відрахування на соціальні заходи	2510		
Амортизація	2515		
Інші операційні витрати	2520		
<b>Разом</b>	<b>2550</b>		

### IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

## СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 р. № 996-XIV // Бухгалтерия 2001: Национальные стандарты. Регистры бухгалтерского учета. – 2001. – № 5.
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 02.03.2000р. // Дебет-Кредит. – 2000. – №39.
3. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 22.05.1997р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №27.
4. Закон України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» від 26.06.1997р. // Відомості Верховної Ради України.– 1997. – №37.
5. Закон України «Про збір на обов'язкове соціальне страхування» від 26.06.1997р. // Галицькі контракти. – 1998. – №18.
6. Закон України «Про фіксований сільськогосподарський податок» від 17.12.1998р. // Урядовий кур'єр. – 1999. – 6 січня. – №2–3
7. Закон України «Про податок на додану вартість» від 03.04.1997р. // Бухгалтер. – 2000. – №19 (103).
8. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995р. // Бухгалтер. – 2000. – №17(101).
9. Закон України «Про податок з доходів фізичних осіб» від 22.05.2003р. №889-IV. – Запоріжжя: Полиграф, 2003.
10. Указ Президента України «Про місцеві податки і збори» від 25.05.1999р. // Бухгалтерський облік і аудит. – 1999. – №6.
11. Декрет Кабінету Міністрів України «Про акцизний збір» від 26.12.1992р. // Галицькі контракти. – 1997. – №44.
12. Типове положення по плануванню, обліку і калькулюванню собівартості продукції (робіт, послуг) в промисловості. Затверджено постановою КМУ 26.04.96 р. № 473.
13. Типове положення по плануванню, обліку і калькулюванню собівартості продукції будівельно-монтажних робіт. Затверджено постановою КМУ 9.02.96 № 186.
14. Інструкція НБУ № 7 “Про безготівкові розрахунки в господарському обороті України” /НБУ. – К., 1996.-111с.
15. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій. Затверджена Агентством з питань запобігання банкрутству підприємств //Галицькі контракти - 1997. - № 40
16. Балабанов И.Т. Основы финансового менеджмента. – М.: Финансы и статистика, 1999.
17. Бандурка О.М., Коробов Н.П. та ін. Фінансова діяльність підприємств: Підручник - К.: Либідь, 1998.
18. Бирман Г., Шмидт С. Экономический анализ инвестиционных проектов: Пер. с англ. — М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997.
19. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента. – К.: Ника-Центр, Эльга, 2000.

- 20.Бородина О.И. Финансы предприятий. - М.: ЮНИТИ, 1999.
- 21.Грекова З.Н., Кочуров Л.Н. Финансовая стратегия предприятия. // Бухгалтерский учет. – 1995. - №7.
- 22.Ефимова О.В. Финансовый анализ. 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Изд-во «Бухгалтерский учет», 1998.
- 23.Ковалева А.М. Финансы в управлении предприятием. - М.: Финансы и статистика, 2000.
- 24.Коробов М.Я. Фінанси промислового підприємства. - К.: Либідь, 1999.
- 25.Лагутін В.Д. Кредитування. / Теорія і практика: навчальний посібник. – К.: Знання, 2000р.
- 26.Мороз А.М. Банківські операції. - К, КНЕУ, 2000р.
- 27.Павлова Л.Н. Финансы предприятия. – М.: Финансы, ЮНИТИ, 1998.
- 28.Петровська І.О., Клиновий Д.В. Фінанси (з елементами статистики фінансів): Навч. посібник— К.: ЦУЛ, 2002.
- 29.Поддєрьогін А.М. Фінансами підприємств. – К.: КНЕУ, 2004.
- 30.Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. -Житомир, 2000.